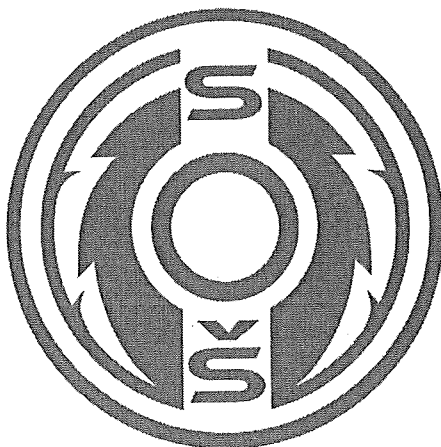

Střední odborná škola strojní a elektrotechnická, Velešín, U Hřiště 527

**METODIKA PODPORY ŽÁKŮ-
CIZINCŮ NA STŘEDNÍ ŠKOLE A
NASTAVENÍ MATURITNÍ ZKOUŠKY A
ZÁVĚREČNÉ UČŇOVSKÉ ZKOUŠKY**

Obsah

1. Cíl a účel dokumentu	3
2. Vymezení pojmů.....	3
3. Nárok na podporu podle legislativy	3
3.1 Jazyková příprava (vyhl. 249/2024 Sb.)	3
3.2 Rozsah podpory	4
4. Diagnostika jazykové úrovně žáka.....	4
5. Podpora ve vzdělávání – organizace	4
6. Metodika uzpůsobení maturitní zkoušky (MZ).....	6
7. Metodika uzpůsobení závěrečné učňovské zkoušky (ZZ)	7
11. Závěr.....	9

1. Cíl a účel dokumentu

Cílem metodiky je:

- zajistit jednotný postup školy při podpoře žáků-cizinců a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka,
- nastavit systém jazykové přípravy, diagnostiky a úprav vzdělávacího obsahu,
- stanovit postupy pro uzpůsobení maturitní zkoušky,
- definovat zásady pro uzpůsobení závěrečné učňovské zkoušky,
- sjednotit postupy učitelů a školního poradenského pracoviště.

Metodika vychází z:

- školského zákona č. 561/2004 Sb.
- vyhlášky č. 249/2024 Sb.
- vyhlášky č. 177/2009 Sb. ve znění novel (zejména 306/2025 Sb.)
- Metodického doporučení MŠMT pro žáky s nedostatečnou znalostí jazyka (2021)
- Jednotného metodického portálu MŠMT (Edu.cz)
- aktuálních informací CERMATu

2. Vymezení pojmů

Žák-cizinec

Žák, který nemá české státní občanství nebo má, ale jeho jazyková úroveň češtiny odpovídá úrovni cizince (nedostatečná komunikace v akademickém jazyce).

Žák s nedostatečnou znalostí jazyka

Žák, který nerozumí dostatečně vyučovacímu jazyku pro práci ve třídě (nezávisle na občanství).

Adaptační fáze

První období pobytu žáka v ČR (obvykle 3–12 měsíců), během kterého má žák nárok na úpravu obsahu učiva a odlehčený režim.

3. Nárok na podporu podle legislativy

3.1 Jazyková příprava (vyhl. 249/2024 Sb.)

Na bezplatnou jazykovou podporu má nárok žák:

- který se vzdělává v ČR **maximálně 36 měsíců** od podání žádosti,
- je cizinec nebo český občan s totožnými integračními potřebami.

3.2 Rozsah podpory

- max. **400 hodin** jazykové přípravy,
- realizace max. **30 měsíců**,
- zařazení žáka provádí **ředitel školy** na základě diagnostiky,
- jazyková příprava probíhá ve **vybraných určených školách**.

4. Diagnostika jazykové úrovně žáka

Diagnostika probíhá do 2 týdnů od nástupu žáka.

Škola používá:

- orientační testy doporučené MŠMT,
- deskriptory úrovně češtiny jako druhého jazyka,
- sebehodnotící dotazník,
- krátký vstupní rozhovor,
- odborné slovní zásoby podle oboru.

Výstupem je **zařazení žáka** do úrovně A1–B1 (nebo ekvivalentu), doporučení vhodného režimu a doporučení k IVP/PLPP.

5. Podpora ve vzdělávání – organizace

5.1 Jazyková příprava

- účast v kurzech poskytovaných „určenou školou“,
- výuka může probíhat v době rozvrhu nebo mimo něj,
- vedení musí umožnit žákovi účast bez ztráty známek a docházky v jiných předmětech.

5.2 Úprava obsahu výuky

V adaptační fázi lze:

- nahradit část ŠVP vhodnějším obsahem,
- omezit rozsah probíraného učiva,

- umožnit **odložené hodnocení**,
- dát přednost **formativnímu hodnocení**,
- snížit rozsah domácích úkolů,
- poskytovat zadání se **zjednodušeným textem**, piktogramy, dvojjazyčnými poznámkami.

5.3 Úprava hodnocení

Učitelé využijí:

- delší čas na zkoušení,
- možnost jednoduchého jazyka při zadání,
- ústní ověřování namísto složitých písemných úkolů,
- překládání odborných slov do mateřského jazyka,
- možnost psát odpovědi v jednodušší češtině.

Schopnost **porozumět textu** je významnější než stylistická úroveň.

5.4 IVP / PLPP

Pro žáky s výraznými jazykovými bariérami se vypracovává:

- **PLPP** (lehčí úrovně podpory),
- **IVP** (pokud je úprava rozsahu vzdělávání významná).

Součástí IVP:

- jazykové cíle,
- úprava obsahu a výstupů,
- jazyková podpora v jednotlivých předmětech,
- způsob hodnocení,
- plán integrace.

6. Metodika uzpůsobení maturitní zkoušky (MZ)

6.1 Kdo má nárok

Podle § 20 školského zákona žák, který:

- studoval alespoň 1 rok ze 7 let mimo ČR (pokud aktuální rok studuje mimo ČR), nebo
- studoval alespoň 2 roky ze 7 let mimo ČR.

Žádost žák uvede v přihlášce a doloží zahraniční studium.

6.2 Úpravy didaktických testů (CERMAT)

Předmět	Úprava
ČJL – DT	+30 minut, slovník povolen
MAT – DT	+10 minut, slovník povolen
AJ – DT	bez úprav (nelze navýšit čas ani použít slovník)

6.3 Písemná práce z ČJL (profilová část)

Škola může povolit:

- +40 % času,
- překladový slovník,
- vlastní úpravu rozsahu (minimálně 200 slov),
- odlišné hodnocení s důrazem na obsah a srozumitelnost.

6.4 Ústní zkouška z ČJL

- prodloužení přípravy na max. 30 minut,
- slovník povolen,
- možnost snížení počtu literárních děl (pokud škola umožní),
- zpomalené tempo zkoušení.

6.5 Profilové zkoušky z odborných předmětů

Ředitel může rozhodnout o:

- prodloužení času,
- úpravě zadání (jednodušší jazyk),
- slovníku,
- ohledu na jazykovou bariéru při hodnocení.

6.6 Nahraditelnost zkoušek certifikáty

Dle novel 2025–2026 může ředitel uznat:

- certifikáty z cizích jazyků,
- CEFR B1–C2 pro odborné školy, B2 u gymnázií,
- certifikáty odborných zkoušek (standardizované testy).

7. Metodika uzpůsobení závěrečné učňovské zkoušky (ZZ)

7.1 Legislativní rámec

- § 5 a § 33 zákona č. 179/2006 Sb.
- Vyhláška 47/2005 Sb.
- Metodiky NPI pro ZZ

7.2 Principy úprav pro žáky-cizince

- zachován musí být **obsah a odborný výkon**,
- lze upravit **jazyk**, strukturu zadání, délku zkoušky,
- lze povolit slovník, dvojjazyčné glosáře,
- lze zjednodušit formulace ústních otázek,
- hodnotí se odborné kompetence, nikoliv porozumění složité češtině.

7.3 Konkrétní úpravy ZZ

Oblast	Možná úprava
Písemná část	delší čas, slovník, jednodušší text zadání
Praktická část	důraz na výkon, kontrolní otázky v jednodušší češtině
Ústní část	prodloužená příprava, možnost krátkých poznámek, slovník

8. Role pedagogických pracovníků

Učitelé všeobecných předmětů

- upravují jazyk zadání,
- používají vizuální podpory,
- umožňují formativní zkoušení.

Učitelé odborného výcviku

- používají názornost, demonstraci, obrázky,
- ověřují porozumění jednoduchými otázkami,
- umožňují trénink praktických dovedností i bez perfektní češtiny.

Třídní učitel

- koordinuje podporu, komunikuje s poradenskými pracovníky,
- sleduje adaptaci žáka.

Výchovný poradce / školní metodik prevence

- vstupní diagnostika,
- návrh PLPP/IVP,
- komunikace s rodinou, OSPOD, neziskovkami.

9. Spolupráce s rodiči a institucemi

Škola doporučuje:

- Charita (kurzy ČJ zdarma),

- jazykové školy, online kurzy,
- komunitní centra,
- tlumočníky při důležitých jednáních.

11. Závěr

Tato metodika stanovuje jednotný, transparentní a systematický postup školy při vzdělávání a podpoře žáků-cizinců a žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka. Jejím cílem je zajistit rovný přístup ke vzdělávání, podporu jazykového rozvoje a vytvoření podmínek pro úspěšné zvládnutí studia, maturitní zkoušky i závěrečné učňovské zkoušky v souladu s platnou legislativou.

Metodika je živým dokumentem, který bude průběžně vyhodnocován a aktualizován v návaznosti na změny legislativy a aktuální potřeby žáků školy.

Ve Velešíně dne 1. 9. 2025

Výchovný poradce: Ing. Miroslava Smítková

